

III Semester B.Com. Examination, Nov./Dec. 2017
(Freshers + Repeaters) (CBCS)
(2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III

Champūramāyanam – Aranyakāndam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.

2) Answer Questions I, VI and VII in Sanskrit only.

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಒರೆಯಿರಿ:

Choose the correct answer :

1) यशस्तिलकचम्पूकाव्यस्य कर्ता कः ?

अ) सोमदेवः आ) भोजः इ) भामहः ई) भासः

2) जनस्थानस्य अधीश्वरः कः ?

अ) वातापि: आ) दूषणः इ) खरः ई) रावणः

3) कुबेरेण शापग्रस्तः कः ?

अ) खरः आ) वातापि: इ) विराधः ई) दूषणः

4) रावणः सीतां कुत्र न्यक्षिपत् ?

अ) अशोकवने आ) पञ्चवट्यां इ) हिमालये ई) मैनाके

5) भोजराजस्य शैली का ?

अ) गौडी आ) वैदर्भी इ) मागधी ई) पाञ्चाली

6) नलचम्पूकाव्यस्य कर्ता कः ?

अ) भोजः आ) भासः इ) त्रिविक्रमभट्टः ई) बाणः

7) शरभङ्गः कः ?

अ) नागः आ) राक्षसः इ) मुनिः ई) गन्धर्वः

8) दशग्रीवः इति कस्य नाम ?

अ) कबन्धस्य आ) रावणस्य इ) खरस्य ई) दूषणस्य

9) कुम्भयोनिः कः ?

अ) गौतमः आ) भरद्वाजः इ) अगस्त्यः ई) विश्वामित्रः

10) सौमित्रिः कः ?

अ) लक्ष्मणः आ) रामः इ) भीमः ई) कृष्णः

II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत ।

(2x10=20)

એરદુ પ્રત્યે ગ્રંથીનું બરેયારિ:

Write an essay on any two questions :

1) “પ્રમુખપદ્ધતિમ્પૂકાવ્યાનિ” ।

“પ્રમુખ પંજ ચંપુ કાવ્યગળુ”.

Five major champukavyas.

2) ભોજરાજસ્ય જીવન કાલ કૃતય: ।

ભોજરાજન જીવન, કાલ મુખ્ય કૃતિગળુ.

Life, date and works of Bhoja Raja.

3) “અગસ્ત્ય મહર્ષિ:”

“અગસ્ત્ય મહર્ષિ:”

“Agasthya Maharishi”.

III. a) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2x4=8)

એરદુ શ્લોકગળનું અનુવાદિસિ વિવરિસિ.

Translate and explain any two shlokas.

1) प्रविश्य विपिनं महतदनुमैथिलीवल्लभौ
महाबलसमन्वितश्लितनीलशैलच्छविः।
निशाचरदवानलप्रशमनं विधातं शैरे-
श्चार सशारासनः सुरपथे तडित्वानिव ॥

2) यत्र कान्ता न पश्यन्ति क्लान्ता विरहवह्निः ।
निशावसानवेलां च वेलां च व्यसनाम्बुधेः॥

3) तस्मिन्महापथधिया वदनं विगाह्य
निर्गन्तुमक्षमतया जठरे तुठन्दिः ।
वन्यैर्गजैरजगराः पिशिताशनेभ्यो
वातापिदानवदशामुपदेशयन्ति ॥

4) अशोकवनिका लेभे राक्षसीपरिवेष्टिताम् ।
सीतां मारुतिबालामिस्तम्भनार्हमिवौषधिम् ॥

b) गद्यभागम् अनुवदत । (1×4=4)

గద్భాగవన్తు ఆనువాదిసిరి:

Translate the passage :

ततस्तीक्ष्णतरं प्रहरणगवाक्षितवक्षसा रक्षसा न परित्यक्तेषु प्राणेषु पुराक्रमाविषयं पराक्रमायां प्राक्रमेतामेतौ तदञ्गलितरुधिरधारासेकेन खननक्षमायां काननक्षमायां राक्षसशशवोचितम् वटमतिविशङ्कटमृत्पादयितम् ।

अथवा

ततो निकृत्तशिरसि त्रिशिरसि विस्पगन्धिना शरीरमुतवासास्त्रोतसप्रेत्यापि क्रियमाणा श्रमदूषणो
दृष्टे च रोषभीषणवीक्षणखरः खरो राघवमाहवायाद्वयत् ।

तत्र विपश्चिद्दिरप्यनिश्चीयमानजयापजयमनिमेषैरप्यनुसन्धीयमानशरसन्धानमोक्षमभद्रभूतपूर्वद्वन्द्वयद्वम् ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससंदर्भं विवृणुत । (2x4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೇ ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ:

Explain with reference to context **any two** sentences:

- 1) नियतमेव विराधविरोधिनां हृदयशूलमपि त्रिदिवौकसाम् ।
 - 2) कुम्भजन्मानं भगवन्तमगस्त्यमपश्यत् ।
 - 3) देवालयादिव निरस्तजनादलर्कः ।
 - 4) त्वमसि विपिनमध्ये मध्यमाम्बा हि जाता ।

V. द्वयोः लघु टिप्पणी लिखत । (2×2½=5)

ಎರಡಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:

Write short notes on any two :

- 1) लक्ष्मणः ।
 - 2) चम्पूलक्षणं ।
 - 3) खरः ।
 - 4) जटायुः ।

VI. a) संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत । दोषान् परिहरत (पश्चानां एव) । (5x1=5)

- 1) देवं स्वस्ति ।
- 2) बालः पाठं पठन्ति ।
- 3) शिवः सह पार्वती कैलासं गता ।
- 4) चोरेण भीतः ।
- 5) रामं नमः ।
- 6) अलं विस्तारः ।
- 7) एषा बालकः ।
- 8) विष्णुः वैकुण्ठे अधिवसति ।

b) संस्कृते वाक्यं रचयत (पश्चानां एव) : (5x1=5)

अ) लिखति

आ) गत्वा

इ) गीर्वाणी

ई) पत्रं

उ) यूयं

ऊ) साकं

ऋ) संवादः

ए) योगः ।

VII. संस्कृत भाषायां अनुवदत :

5

वृद्धनैवाभ्यन् तुंयु पृथ्वाहृदिंद वैगवागि हरियुत्तिद्दृ हौलेय सम्वेषदल्लि निंतिद्दृ चालक्षेष्वाभ्यन्नन् नैषदि हिंगंद - “नैनु छलैय हुदुग, आदर्हा एके द्वृष्टिस्तु इल्लि निंतिरुवे ? एके बहु समयदिंदला आस्तीयुंद हौलेयत्तु नैषद्वृष्टिरुवे ?” हुदुगनु उत्तरिसिद - “मुहन्नैयरे, शु हौलेय पृथ्वाहृपु संप्रूषवागि हरिदुहौलुववरेंग नानु इल्लि निंतिरुवेन्नु, आनंतर कालुगैन्नु छद्दै माछेलैदै हौलुवेन्नु”.

An old man saw a young boy standing by the side of a swift stream. “Good boy”, said he, “What is the cause of your sadness ? Why have you been looking at the stream so long with so much interest” ? The boy said – “Sir, I shall stand here until the water current has completely stopped and then go without wetting my feet”.